

MICHAŁ RÓŻYCKI
(1909—1983)

W dniu 30 stycznia 1983 r. zmarł dr habilitowany docent Uniwersytetu Wrocławskiego Michał Różycki, zasłużony wychowawca młodzieży szkół średnich i 29 roczników studentów geologii, organizator studiów hydrogeologicznych w Uniwersytecie Wrocławskim i Zakładu Hydrogeologii w tej Uczelni, wybitny znawca hydrogeologii południowo-zachodniej Polski. Był odkrywcą wielu źródeł zaopatrzenia w wodę, na wielu obiektach, których działalność utrudnia woda gruntowa, podał rozwiązania jak należy ją zwalczać.

Michał Różycki urodził się 26 września 1909 r. w Tuchorzy, powiat Wolsztyn, w rodzinie robotniczej. W latach 1925—1930 był uczniem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Poznaniu. Do roku 1934 pracował w zawodowym szkolnictwie podstawowym, po czym do roku 1939 był związany z Uniwersytetem Poznańskim, gdzie studiował geografię pod kierunkiem profesora Pawłowskiego. Ukończył studia ze stopniem magistra w roku 1939. W ostatnim roku pobytu w Poznaniu był asystentem wolontariuszem. Na okres wojny zmuszony był opuścić tereny, z którymi był dotychczas związany. W Miechowie był tłumaczem w tamtejszym oddziale Krakowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. W latach 1945—1950 pracował jako nauczyciel w szkolnictwie średnim w Łodzi i we Wrocławiu po czym przeszedł do Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie podjął pracę w Zakładzie Geologii Stratygraficznej kierowanym przez profesora Zwierzyckiego.

W Uniwersytecie Wrocławskim przeszedł wszystkie szczeble pracownika naukowego od starszego asystenta do docenta. Doktoryzował się w roku 1951 na podstawie pracy „Drogi bite Dolnego Śląska”, a w roku 1965 habilitował się, również w Uniwersytecie Wrocławskim, po przedłożeniu pracy „Geologia i hydrogeologia okolic Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem utworów trzeciorzędowych”. W Uniwersytecie Wrocławskim pełnił też funkcję kierownika stworzonego przez siebie Zakładu Hydrogeologii (1969—1979), zastępcy dyrektora Instytutu Nauk Geologicznych (1969—1971) i dyrektora tegoż Instytutu (1971—1973). Ze stanowiska tego zrezygnował przed upływem kadencji, by poświęcić się bez reszty pracy naukowej i zawodowej. Na emeryturę przeszedł w roku 1979.

Dorobek naukowy docenta Różyckiego jest bogaty i różnorodny. Obejmuje on 24 prace opublikowane (wśród nich są monografie), 14 poważniejszych opracowań, które nie mogły ukazać się drukiem ze względu na poufność bądź tajność zawartego w nich materiału, oraz około 200 mniejszych opracowań i koreferatów wykonanych dla gospodarki narodowej. Część opracowań jest współautorska, docent Różycki kierował bowiem wielu zespołami organizowanymi do wykonania poszczególnych szerszych opracowań. Część opracowań to różnorodne mapy hydrogeologiczne opracowane według własnych koncepcji. Prócz prac analitycznych w dorobku są też prace syntetyczne, co do których panują zgodne opinie, że są to prace podstawowe dla odnośnych terenów.

Tematyka zawarta w dorobku docenta Różyckiego dotyczy przede wszystkim hydrogeologii regionalnej południowo-zachodniej Polski. Ubocznie zajmował się czwartorzędem i trzeciorzędem tych terenów.

Prace z dziedziny hydrogeologii, wykonane przez docenta Różyckiego lub pod jego kierunkiem, stanowią poważny postęp w stosunku do okresu poprzedzającego jego badania. Wówczas koncentrowano się głównie na praktycznych zastosowaniach hydrogeologii. I choć nie brak i takich opracowań wśród prac docenta Różyckiego są to często ujęcia regionalne, obejmujące łącznie całą południowo-zachodnią Polskę.

Ten dorobek zyskał mu ogólne uznanie jako wybitnego znawcy hydrogeologii południowo-

-zachodniej Polski. W tej dziedzinie był ponadto wziętym recenzentem i opiniodawcą zarówno w zakresie opracowań naukowych (doktorskich i habilitacyjnych), jak i wykonywanych na potrzeby gospodarki. W tym względzie współpracował ściśle z Instytutem Geologicznym w Warszawie, Centralnym Urzędem Geologii oraz Przedsiębiorstwami Geologicznymi, w których bywał zatrudniany jako konsultant. Ta działalność była wysoko oceniona przez czynniki miarodajne, czego dowodem są liczne nagrody za osiągnięcia naukowe, a wśród nich państwowa zespołowa nagroda II stopnia. Ponadto był odznaczony Medalem X-lecia PRL, odznaką XV-lecia Wyzwolenia Dolnego Śląska, odznaką Budowniczy Miasta Wrocławia, a także odznakami — zasłużony dla województw południowo-zachodniej Polski.

Docent Michał Różycki był dobrym wykładowcą. Poza Uczelnią macierzystą zatrudniony był okresowo w tym charakterze przez Politechnikę Wrocławską i Wyższą Szkołę Rolniczą we Wrocławiu. Wzorowo opiekował się pracami magisterskimi, pod jego opieką wykonano ich około 50. Promował 3 doktorów.

Docent Michał Różycki pracował społecznie przede wszystkim na rzecz towarzystw naukowych. Na posiedzeniach naukowych Polskiego Towarzystwa Geologicznego wygłaszał odczyty. W ramach zjazdów naukowych Towarzystwa prowadził wycieczki po terenach przez siebie badanych.

Docenta Różyckiego cechowała sumiennosc w pracy i odpowiedzialne podejście do niej. Obce Mu było lekceważenie obowiązków służbowych, pomimo licznych zobowiązań przyjętych dobrowolnie. Był spokojny, opanowany i skromny. Nie dbał o rozgłos; zadowalał się tym, że wyniki jego pracy były udane i znalazły zastosowanie. Znosił trudne warunki bez skarg. Bez szemrania pokonywał trudy codziennego życia, zwłaszcza te, które związane były ze stanem zdrowia Jego i członków rodziny. Te cechy zjednywały Mu uznanie.

Odejście docenta Różyckiego jest wielką stratą dla geologii ośrodka wrocławskiego. Odszedł wybitny specjalista, dobry organizator i inicjator. Poniosła straty nauka i te sfery gospodarcze, które korzystają z usług hydrogeologii.

Osobiste cechy jednały Mu uznanie. Jego postać pozostanie w pamięci tych, którzy się z Nim zetknęli.

Józef Oberc